

Forinden jeg slutter, skal jeg tillade mig at henlede det eventuelle Udvalgs Opmærksomhed paa et Andragende, der er overleveret fra Kommunalbestyrelsen i Viborg om en Hestebane til Viborg Havn, Hjarbel, fra et betegnet Punkt i Linien Viborg - Slive. Det forekommer mig, at dette Andragende fortjener at komme under alvorlig Overveelse — og at der, da Hjarbel er Havnen til Viborg, efter Udtrykkene i Jernbaneloven og de i Andragendet anførte Grunde, vel kan være god Anledning til at give Loven et Tillæg om Anlægget af en saadan Hestebane. Der medfølger Andragendet meget nøiagtige Overdrag over dette Foretagendes Beskøftelighed, der vil beløbe noget over 100,000 Rd., og det forekommer mig at være en Udgift, som Viborg Kommune vil kunne fortjene, ligesom der ved forskjellige andre Byer bliver anvendt betydelige Bekostninger for at sætte Jernbanestationen i Forbindelse med Havnen.

Indenrigsministeren: Jeg skal med Hensyn til, hvad den ærede sidste Taler hittede tilsidst, tillade mig at bemærke, at hvis der skulde fremkomme et Forslag til en Lov i denne Retning, skal jeg udtale mig om Sagens Realitet; men jeg finder, at der ikke er Anledning til det nu, da dette Spørgsmaal efter min Formening ikke kan komme ind som et Endringsforslag til det Lovforslag, som her foreligger.

Tskjærning: Den ærede Rigsdagsmand for Horsens kom over paa de almene Interesser ved det nye Forslag, han bragte paa Om-tale, nemlig det om Viborg. Jeg har beklaget den hele Tid igjennem, at Horsens har tabt sit Kavalleriregiment, thi ellers havde han kunnet spænde de militære Interesser for og derved trukket Veien til Horsens; — det er de militære Interesser, der røkke enhver forstandig Jernbane, og derfor vilde det ærede Medlem ogsaa kunne have faaet Jernbanen til Horsens, naar han havde de militære Interesser til Hjælp. Jeg beklager derfor den ærede Rigsdagsmand i høieste Maade, at han ikke kan have disse Interesser, men kun de almene Interesser for Die, men det haaber jeg skal bringe ham til at understøtte de Forslag, jeg gaaer ud paa. Det ærede Medlem kjenner Forholdene saa

nøie og veed, at endel Veie føre fra Vestjylland og fra flere af de vel opdyrkede Egne til Horsens, og at Horsens har en ikke-saa ringe Omsætning med temmelig fjerntliggende Egne i Vestjylland. Jeg kan begribe, at det ærede Medlem paa Grund af sin Interesse for Vestjylland kommer til at ønske, at Horsens ikke skal blive affaaeren fra at udøve sin civiliserende Indflydelse; men naar han betænker, at naar Banen kommer til at gaae noget vestligere, komme de vestlige Beboeres Civilisationsmidler dem to Miil nærmere, saa haaber jeg, at han understøtter det Forslag, der fører Banen ikke til Horsens, men vest om Horsens til Ny. Det, der er det Karakteristiske ved Banen, det er ikke alene Punktet Ny, men det er, at netop dette Punkt betegner en Strækning Jernbane af omtrent fire Miil. Noget over 2 Miil længere inde i Landet, hvor flere betydelige Veie overstæres, saaledes i Nærheden af Underup, er der en Veie, der ikke vil give saa lidt Næring, og naar der ved Underup og flere andre Steder nedfatter sig Handlende og udvikler sig Handels-etablissementer, som holde Tømmer, Kul osv., ville de, der maae hente deres Civilisation 2 Miil længere borte, kunne faae den saameget nærmere. Det er vel værd at lægge Mærke til, og da det ærede Medlem begyndte med at lægge for Dagen sin almene Interesse for den vestlige Deel af Jylland, haaber jeg, at hans partikulaire Interesse bringer dette Offer til det Almenes Interesse. Jeg skal gjøre opmærksom paa, at det er af ikke ringe Betydning, at hvor der er Jernbaner, ligger det i Driftselskabets egen Interesse at skaffe Vedrøft og altsaa skabe Handel og bringe Handel hen paa de Steder, hvor den ikke har været før. Det ærede Medlem ryster paa Hovedet, men Erfaringen viser, at saaledes er det, og det er en betydelig Forskjel for en Mand at maatte kjøre 4—5 Miil fra sit Hjem for at kjøbe sig en Bjælke eller nogle Bræder, som han under andre Forudsætninger vil kunne erholde 2 a 3 Miil borte; thi der er en stor Forskjel paa at kjøre 5—6 Miil eller 9—10 Miil, som jo knap kunne tilbagelægges ved een Dags Kjørsel. Det er Noget, som let oversees, men som har sin store Bigtighed. Dette Formaal naaer man, naar man bliver ved Vestbanen, der gaaer